

из них 7 оригинальных произведений на украинском языке и 17 переводов – 4 на немецкий, 2 на английский и 11 на русский языки, с точки зрения общих и отличительных черт между оригиналом и переводами в стихотворных размерах, синтаксической, лексической и стилистической структурах текстов.

Ключевые слова: художественный перевод, поэтические произведения, Василий Стус, сравнительный анализ.

Abstract. This study reviews the development of translation, establishes the peculiarities of translation of belles-lettres, including poetry, identifies the main difficulties that arise when translating from Ukrainian. The work illustrates the peculiarities of the translation of the poetic language of Vasyl Stus by the method of comparative analysis of original works with translations into German, English and Russian. The results are based on the analysis of 24 poems, including 7 in Ukrainian, 4 in German, 2 in English and 11 in Russian, in terms of common and distinctive features between the original and translations in verse size, syntactic, lexical and stylistic structures of texts.

Key words: literary translation, poetry, Vasyl Stus, comparative analysis.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Туришева О. О. Історія перекладу. Частина I : Конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія». К. : НТУУ «КПІ», 2015. 48 с.
2. Клименко Л. В. Художній переклад як вид міжкультурної комунікації в контексті Євроінтеграції. Літературознавчі студії. 2015. Вип. 1(1). С. 228–235.
3. Іваненко К. В. Специфіка перекладу художнього тексту. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. 2011. Вип. 22. С. 116–120.
4. Шулік С. Актуальні проблеми художнього перекладу. Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Суми, 12–13 березня 2015 р.). Суми : СумДУ, 2015. С. 141–143.

УДК 454.34

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

О. В. Стовбун, Н. В. Прямухіна

Анотація. У статті розглядаються питання забезпечення національної безпеки в процесі реалізації державної політики України. Розглянуто основоположні принципи державної політики в галузі національної безпеки. Визначено причини наявності протиріч взаємодії органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки.

Ефективна взаємодія органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки потребує вдосконалення правового та організаційного забезпечення, а також формування міждержавних цільових програм у галузі міжнародної інформаційної безпеки, в реалізації яких бере участь Україна. Вказується на необхідність розвитку відносин з США, Великобританією, Канадою, Німеччиною, Францією, іншими країнами, а також міжнародними організаціями з метою забезпечення міжнародної безпеки.

Автор робить висновок про необхідність глибокої перебудови системи забезпечення воєнної безпеки України, яка має ґрунтуватися на удосконаленні законодавчої бази України і практичної діяльності органів державної влади.

Ключові слова: національна безпека, державна політика, проблеми сучасності, пріоритети, зовнішня політика, дипломатія.

Постановка проблеми. Політику національної безпеки будь-якої нації можна охарактеризувати як інтеграцію її військової, зовнішньої і внутрішньої політики з метою координації її політичного, економічного, психо-соціального і військового потенціалів для забезпечення від реальних або потенційних зовнішніх або внутрішніх супротивників досягнення і збереження її основних національних цілей.

Питання про функції держави є одним з найважливіших не тільки в теорії права і держави, теорії державного управління, але в галузевих юридичних науках, і перш за все, в адміністративному праві.

Проблема ефективної взаємодії державних органів щодо забезпечення національних інтересів країни у сфері національної безпеки є актуальною в умовах міжнародної політичної ситуації посилення викликів і загроз безпеці України. Необхідне забезпечення ефективної, комплексної взаємодії органів державної влади [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Базові питання забезпечення національної безпеки в процесі реалізації державної політики України в наукових працях розглядали І. Кириченко, О. Комісаров, С. Кудінов, Н. Нижник, І. Мусієнко, І. Рижов, Г. Ситник, І. Слюсарчук та інші. Але, незважаючи на наявність низки досліджень, недостатньо вивченими лишаються питання визначення сил і засобів забезпечення національної безпеки в процесі реалізації державної політики України.

Метою статті є дослідження особливостей забезпечення національної безпеки в процесі реалізації державної політики України.

Виклад основного матеріалу. Основний сенс забезпечення національної безпеки полягає в забезпеченні життєздатності держави, її збереженні як певної культурно-історичної цінності, у захисті її суверенітету, а також у підтримці правових та інституційних механізмів і ресурсних можливостей держави і суспільства на рівні, що відповідає національним інтересам і національній безпеці [1]. Визначимо, що відноситься до засобів забезпечення національної безпеки.

Політичними засобами є:

- 1) відпрацювання міжнародно-правових норм та програм у сфері боротьби за мир і роззброєння;
- 2) укладення відповідних угод і договорів;
- 3) заходи щодо роззброєння, налагодження контактів і контроль над процесом роззброєння;
- 4) дипломатія.

За допомогою цих засобів Україна забезпечує безпеку держави та її громадян. Політика роз'яснює дії та обов'язки державних інститутів у забезпеченні безпеки та верховенства права. Державним інститутам належить ключова роль у системі забезпечення національної безпеки: саме тут створюється нормативно-правова база, що визначає умови, можливості і межі функціонування всієї системи, виробляються умови, що забезпечують ефективність функціонування механізму безпеки, формується взаємодія з іншими підсистемами національної безпеки, з міжнародними системами безпеки. Для успішного вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки, необхідна найтісніша взаємодія всіх органів, до компетенції яких належить забезпечення безпеки країни [2].

Найбільш часто взаємодія органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки здійснюється з метою стратегічного планування, стратегічного позиціонування, концентрації зусиль на найбільш, схильних до ризиків і загроз напрямкам захисту національних інтересів [3, с. 52]. На шляху до ефективної взаємодії органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки лежить безліч причин, що мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. Найчастіше це пов'язано з наявністю корпоративних інтересів у того чи іншого державного інституту, органу, а також проявом протиріч розвитку. Подолання протиріч розвитку органів державної влади, що перешкоджають ефективній взаємодії, у сфері забезпечення національної безпеки сприяє посиленню захищеності національних інтересів [3, с. 61].

Причинами наявності протиріч взаємодії органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки, поряд з традиційними, є: різноманіття і високий ступінь невизначеності глобальних і інтернаціональних викликів і загроз, що ставить питання про пріоритетність їх вирішення. Стратегія національної безпеки заснована на трьох основоположних принципах державної політики в галузі національної безпеки [4]:

- стримування-розвиток можливостей оборони та безпеки для запобігання збройній агресії проти України;
- здатність суспільства і держави швидко адаптуватися до змін в середовищі безпеки і підтримувати стійке функціонування, зокрема, за рахунок мінімізації зовнішніх і внутрішніх вразливостей;

– взаємодія-розвиток стратегічних відносин з ключовими зарубіжними партнерами, в основному з Європейським союзом і НАТО та їх державами-членами, США, прагматична співпраця з іншими державами та міжнародними організаціями на основі національних інтересів.

Національні інтереси, будучи системою цінностей та завдань зовнішньої політики держави є причиною міжнародних відносин. Саме відстоювання національних інтересів є показниками розвитку держави. Пріоритетами національних інтересів є: відстоювання незалежності та державного суверенітету; відновлення територіальної цілісності в рамках міжнародно визнаного державного кордону України; суспільний розвиток, насамперед розвиток людського капіталу; захист прав, свобод і законних інтересів громадян України; європейська та євроатлантична інтеграція [4].

Слід зазначити, що функціонування механізму забезпечення воєнної безпеки значною мірою залежить від політики. Її забезпечення передбачає комплекс політичних, економічних, ідеологічних, інформаційних, а також організаційних та інших форм, засобів і методів. Але при цьому, вирішальна роль у виборі форм, методів і засобів забезпечення воєнної безпеки належить саме політиці, політичному керівництву країни. Воєнна доктрина України, як основа розробки державної політики в сфері забезпечення воєнної безпеки, спирається на аналіз геополітичної ситуації в світі та довгострокові наукові прогнози її розвитку. Сутністю військової політики України є діяльність суб'єктів забезпечення національної безпеки держави, пов'язана із запобіганням військовим конфліктам, організацією та здійсненням військового будівництва і підготовкою Збройних Сил України. Ця політика передбачає управління формуванням і розвитком механізмів забезпечення військової безпеки, змістом якої розуміється свідомий цілеспрямований вплив суб'єктів управління на множину потреб, інтересів і цінностей держави і суспільства щодо ліквідації загроз і небезпек, внутрішніх і зовнішніх [5, с. 32–47].

В Україні до основних елементів даної системи належать: Верховна Рада, Президент, Рада національної безпеки і оборони, Кабінет Міністрів, Міністерство оборони, а також Генеральний Штаб Збройних Сил України та інші військові формування, правоохоронні органи, центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, окремі громадяни. Інакше кажучи, система воєнної безпеки структурно складається з двох компонентів: органів державної влади (управлінсько-регламентуючий компонент) і військових формувань (силовий компонент). Базова складова військової безпеки – Збройні Сили України. Крім них силовий компонент системи включає Державну прикордонну службу, Внутрішні війська, військові підрозділи Управління державної охорони, Служби безпеки України, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій інші державні військові формування [5, с. 82].

У числі структурних проблем взаємодії органів державної влади у сфері забезпечення національної безпеки можна виокремити: нерівноважність, відсутність взаємної узгодженості структурних елементів суб'єктів взаємодії, нестійкість зв'язків, спорадичний характер взаємовідносин.

Найважливішим напрямом державної політики України в сфері забезпечення національної безпеки є вирішення завдань щодо створення умов для забезпечення технологічного суверенітету держави в галузі інформаційних і комунікаційних технологій та подолання інформаційного нерівності між розвиненими країнами [6, с. 32].

Структурні протиріччя даного виду взаємодії пов'язані з диспропорціями у вимогах, що пред'являються до суб'єктів даних суспільних відносин. Є структурні протиріччя взаємодії, пов'язані з територіальним розподілом і потенціалом органів державної влади.

Для вирішення завдань, пов'язаних з підвищенням ефективності взаємодії органів державної влади у сфері національної безпеки, необхідно зняти протиріччя, що постійно виникають у багатоаспектних процесах організаційної взаємодії суб'єктів державної безпеки [4].

У більш широкому розумінні цілі реалізації військової та військово-технічної політики будуть уточнені в проектах наступного Стратегічного оборонного вісника України та Державної програми розвитку Збройних сил України до 2025 року, які в даний час

обробляються Міністерством оборони. Також необхідно скорегувати їх у Державній цільовій програмі оборони в галузі розвитку озброєння і військової техніки, а також внести певні зміни в основні напрямки розвитку військового озброєння і техніки на довгострокову перспективу.

Аналіз початкових циклів оборонного планування в Україні показує, що другий етап таких циклів виявився для них досить проблематичним, а іноді і не дуже ефективним - етап втілення в життя положень військової та військово-технічної політики у військовій сфері. планові документи.

Причини, які до цього призвели, найрізноманітніші - організаційні, правові, ресурсні, кадрові тощо. Наприклад, цілі з реалізації військової політики, визначені в раніше згаданих документах військового планування, реалізовувалися безпосередньо Міністерством оборони, що визначає основи військової і військово-технічної політики, Збройних Сил України, насамперед у стратегічному рішенні про використання, оскільки в минулому план оборони України не був розроблений [5, с. 42].

Висновки. Забезпечення національної безпеки України повинно припускати:

- збереження цілісності і надання стійкості розвитку суспільства на основі позитивної модернізації всіх владних структур, державних інститутів, послідовне вдосконалення їх функцій, діяльності та системи взаємин;
- зміцнення і розвиток держави на основі демократії, активізація в законних рамках громадянського суспільства. Обидва ці явища покликані забезпечити узгодженість інтересів і дій всіх структур і рівнів влади, об'єднать громадян, їх поглядів і позицій з докорінних питань життя суспільства в ім'я інтересів збереження і зміцнення національної безпеки;
- забезпечення життєво необхідних умов для життєдіяльності, духовного і фізичного розвитку, демократизації діяльності окремих громадян.

Реалізація пріоритетів національних інтересів України і забезпечення її національної безпеки має здійснюватися, зокрема, за такими напрямами [7, с. 49–55]:

- продовження діяльності оборони і стримування;
- розвиток відносин з США, Великобританією, Канадою, Німеччиною, Францією, іншими країнами, а також з міжнародними організаціями з метою забезпечення міжнародної безпеки та протидії спільним викликам і загрозам, мінімізуючи їх вплив на Україну;
- розвиток особливого партнерства з НАТО для досягнення повноправного членства України в альянсі; посилення можливостей Збройних Сил України та інших елементів сектору безпеки і оборони.

Отже, проведення ефективної державної політики є обов'язковою умовою стратегічних перетворень в українській державі. Пріоритетами державної політики у сфері забезпечення національної безпеки мають бути науково обґрунтовані, пов'язані з перспективними завданнями зовнішньої і внутрішньої політики держави напрями взаємодії органів влади.

На даний час необхідна глибока перебудова системи забезпечення військової безпеки України, яка буде ґрунтуватися на удосконаленні законодавчої бази України і практичної діяльності органів державної влади. Державна політика щодо організації і забезпечення воєнної безпеки органічно впливає на формування та розвиток загальної системи національної безпеки, схильна враховувати вплив внутрішніх і зовнішніх загроз, реалізується через різні форми і способи дій складових елементів системи воєнної безпеки, що потребує підвищеної уваги та подальших наукових досліджень.

Аннотация. В статье рассматриваются актуальные вопросы обеспечения национальной безопасности в процессе реализации государственной политики Украины. Рассмотрены основополагающие принципы государственной политики в области национальной безопасности. Определены причины наличия противоречий взаимодействия органов государственной власти в сфере обеспечения национальной безопасности.

Эффективная взаимодействия органов государственной власти в сфере обеспечения национальной безопасности нуждается в совершенствовании правового и организационного обеспечения, а также формирования межгосударственных целевых программ в области международной информационной безопасности, при реализации которых принимает участие Украина. Указывается необходимость развития отношений с США, Великобританией, Канадой, Германией, Францией, другими странами, а также с международными организациями с целью обеспечения международной безопасности.

Автор делает вывод, что необходима глубокая перестройка системы обеспечения военной безопасности Украины, которая будет основываться на совершенствовании законодательной базы Украины и практической деятельности органов государственной власти.

Ключевые слова: национальная безопасность, государственная политика, проблемы современности, приоритеты, внешняя политика, дипломатия.

Abstract. The article considers topical issues of national security in the implementation of state policy of Ukraine. The basic principles of state policy in the field of national security are considered. The reasons for the existence of contradictions in the interaction of public authorities in the field of national security have been identified.

Effective cooperation of public authorities in the field of national security requires the improvement of legal and organizational support, as well as the formation of interstate targeted programs in the field of international information security, in the implementation of which Ukraine participates. The need to develop relations with the United States, Great Britain, Canada, Germany, France, other countries, as well as with international organizations in order to ensure international security.

The author concludes that a deep restructuring of Ukraine's military security system is needed, which will be based on improving the legislative framework of Ukraine and the practical activities of public authorities.

Keywords: nationalsecurity, publicpolicy, modernproblems, priorities, foreignpolicy, diplomacy

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Багацько Л. С. Національна безпека України: загрози та виклики. URL: <https://www.dipcorpus-info.at.ua/news>
2. Вонсович О. Стан національної безпеки України в сучасній геополітичній ситуації. *Політичний менеджмент*. 2012. № 1. С. 177–185.
3. Ситник Г. П. Концептуальні засади забезпечення національної безпеки : навч. посіб. / Г. П. Ситник, В. І. Абрамов, Д. Я. Кучма ; за заг. ред. Г. П. Ситника : у 3 ч. Ч. 1 : Філософсько- 207 методологічні та системні основи забезпечення національної безпеки. Київ: НАДУ, 2009. 248 с.
4. Рік діяльності Уряду: розробка стратегічних документів у сфері безпеки та оборони. URL: <https://www.mil.gov.ua/news/2021/03/02/rik-diyalnosti-uryadu-rozrobka-strategichnih-dokumentiv-u-sferi-bezpeki-ta-oboroni/>
5. Ситник Г. П. Концептуальні засади забезпечення національної безпеки України : навч. посіб. / Г. П. Ситник : у 3 ч. Ч. 3 : Державна політика та основи стратегічного планування забезпечення національної безпеки. Київ: НАДУ, 2010. 208 с.
6. Указ «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
7. Ситник Г. П. Концептуальні та організаційні засади забезпечення національної безпеки: навч. посіб. / Г. П. Ситник. Київ: Вид-во НАДУ, 2005. 120 с.

УДК 811.111'42

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПЕРСОНАЖА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ І ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ НА МАТЕРІАЛІ ДИСКУРСИВНИХ ФРАГМЕНТІВ РОМАНУ Д. КІЗА «FLOWERS FOR ALGERNON»

Д. О. Табаран, І. М. Запхляк

Анотація. Пропоноване дослідження присвячено вивченню мовної поведінки персонажа художнього твору та особливості її перекладу, а саме: вплив мовних вад та застосування навмисного спотворення мови на складність перекладу, що забезпечує ідентичність та адекватність перекладу. Можливі трансформації перекладача, спрямовані на донесення смислу до читача проаналізовані та класифіковані. Методологічною основою роботи є системний підхід, розбір та аналіз прикладів. Специфіка досліджуваної теми передбачає застосування мовностилістичного аналізу першотворів, методу контекстуального аналізу, методу контрастивного опису та порівняльного методу.

Ключові слова: переклад, мовна поведінка, трансформація, перекладач, художній твір.

Вступ. Переклад – це діяльність, що полягає у варіативному перевираженні, перекодуванні тексту, породженого однією мовою, у текст іншою мовою, що здійснює перекладач, який творчо підбирає варіант залежно від варіативних ресурсів мови, виду перекладу, завдань перекладу, типу тексту й під впливом особистої індивідуальності [1, с. 282].